

IX. AĞRI KONTROLUNDA KULLANILAN DİĞER YÖNTEMLER

Ağrının multidisipliner özelliği gözönüne alındığında, bir çok tıp disiplininin ağrı ile ilgilendiği bilinen bir gerçektir. Fizik tedavi ve rehabilitasyon, nöroloji, nöroşirürji, algoloji, romatoloji gibi dallar ağrılı hastalarla birebir karşı karşıya gelmekte ve kendi disiplinlerinin sorumluluğundaki yöntemleri uygulamaktadır.

Ağrılı hastalarda analjeziklerin dışında kullanılan bu yöntemlerin kimi ağrının altında yatan nedeni tedaviye, kimi ise ise doğrudan ağrının tedavisine yöneliktir. Önemli olan hangi hastalıkta hangi ağrılı sendromda, hastalığın belirli bir aşamasında hangi yöntemin doğru biçimde uygulanacağı- nın bilinçli bir biçimde ele alınmasıdır.

Hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın, hastanın daha sonra kendi ağrısı ile başetme yöntemlerinin öğretilmesi, hastanın eğitimi daha önemlidir.

a. Ağrı kontrolunda fizik tedavi yöntemleri

Genellikle kas-iskelet sisteminden kaynaklanan ağrılarda kullanılır.

b. Ağrı kontrolunda kullanılan nöroşirürjik yöntemler

Ağrı kontrolunda nöroşirürjik yöntemlerin sınırlı, ancak önemli bir yeri vardır. Hastalardaki yaygın bir kanı çeşitli tedavilere inatçı ağrılarda cerrahi yöntemler ile sonuç alınabileceği şeklindedir. Bu bir çok durumda doğru değildir. Hastanın doğru değerlendirilmesi ve ele alınması gerekir.

c. Ağrı kontrolunda kullanılan algoloji yöntemleri

Algolojinin tıpta yeni bir bilim dalı olarak gelişmesi ile birlikte bir çok yeni tedavi yöntemi gündeme girmiştir. Bu yöntemler içerisinde sinir blokları, radyo frekans yöntemleri, intraspinal analjezi, spinal kord stimülasyonu, kraterapi, laser uygulaması gibi yöntemler sayılabilir.

Sinir blokları geçmişte sadece anestezi amacı ile kullanılırken bugün özellikle kanser ağrılarında ve çeşitli kanser dışı ağrılarda (örneğin; mekanik bel ağrılarında) sıklıkla kullanılır hale gelmiştir.

Oral ve diğer yollardan morfinin etkili olmadığı durumlarda ise intraspinal analjezi dediğimiz, omuriliğe yakın bölgelere yerleştirilen kateteler ve pompalarla morfinin verilmesi ile hem uzun süreli, hem de daha etkin bir analjezi sağlamak mümkündür.

Beyin ve omuriliğin belirli bölgelerinin termokoagülasyonuna dayanan radyofrekans yöntemleri ise bir çok ağrıda kullanılmaktadır.

d. Ağrı kontrolunda kullanılan psikolojik yöntemler

Ağrılı hastalarda hastanın psikolojik durumunun değerlendirilmesi, psikolojik destek gibi sorunlar ön plana çıkar. Bunun yanısıra biofeedback gevşeme eğitimi gibi bir çok yöntem özellikle gerilim tipi baş ve bel ağrılarında kullanılabilir.

e. Ağrı kontrolunda alternatif tıp yöntemleri

Bir çok ağrılı durumda akupunktur, mezoterapi, biyoenerji gibi alternatif tıp yöntemleri olarak isim-

lendirilen çeşitli yöntemlerin kullanıldığı bilinmektedir. Bu yöntemler ne yazık ki halk arasında geniş bir spekülasyona yol açan ve her türlü hastada her derde deva gibi gösterilen yöntemlerdir. Tıpta sınırlı bir kullanımı olma olasılığına karşın halkımızın geniş bir biçimde sömürüldüğü yöntemler haline gelmiştir.

Alternatif tıp terimi bile kanımızca doğru değildir. Çünkü modern tıba alternatif gibi gösterilen bu yöntemler gerçekte binlerce yıldır halk arasında kullanılan yöntemlerin ısıtılıp yeniden sunulmasından başka bir şey değildir. Gerçekte alternatif tıp denilen bu yöntemlere karşı alternatif olarak gelişen gerçek modern tıptır. Bu yöntemler konusunda halkımızın uyanık olmasında yarar vardır.